

VOLVIURE EN
#CATALUNYALLIBERTATL'OPINIÓ
DELS EXPERTS

Josep Ginesta i Vicente

És professor i professional català de les relacions laborals, seguretat social i gestió de persones a les organitzacions. Màster en negociació i influència a la Universitat de Califòrnia-Berkeley. Ha estat director de recursos humans de la Universitat Oberta de Catalunya. Actualment és secretari general de Treball, Afers Socials i Famílies de la Generalitat de Catalunya.

El futur de les pensions

El futur de les pensions forma part de l'agenda política i econòmica a tots els països desenvolupats. Per raons socials, atès que les pensions donen resposta majoritàriament a les necessitats de persones vulnerables que ja no poden treballar. Però també per raons econòmiques, ja que els sistemes de pensions públics a la UE garanteixen ingressos a gairebé una quarta part de les llars. Si no existís, el daltabaix econòmic seria de proporcions considerables.

Quan pensem en la seva viabilitat i en la seva utilitat, no podem abstreure'ns del que les pensions signifiquen en termes de relació entre generacions. El tractament de les pensions comporta indefectiblement posar sobre la taula quin valor volem donar com a societat a les generacions del passat. A aquelles que varen fer reeixir aquest país des de la misèria fins a situar-lo com un país regió capdavanter.

La relació entre generacions en el sistema de pensions és present en el seu funcionament. Sent de repartiment, les pensions dels qui ja no treballen es paguen amb les cotitzacions i l'esforç dels qui treballen. Lluny de la creença que les pensions es paguen amb els recursos aportats per un mateix al llarg de la vida, la realitat és una altra. El sistema de pensions és un gran banc d'esforç i reconeixement entre generacions que n'accentua els valors.

Tenint en compte la realitat i el funcionament del sistema de pensions, en què la part contributiva, és a dir, aquella que depèn de les cotitzacions del treball, és la més important –per sobre del 85% del conjunt–, esdevé clau en el curt termini que hi hagi feina. Dit d'una altra manera, per garantir el futur de les pensions, és imprescindible un mercat de treball que proveeixi de prou treball el

Una concentració per reclamar pensions dignes ■ ANDREU PUIG

major nombre de persones possible i, alhora, que el treball sigui de prou qualitat perquè es generin ingressos suficients.

La salut del mercat de treball depèn, en gran mesura, de la capacitat que tinguin les empreses de crear treball de qualitat. I això depèn també de com l'Estat posa oli als coixinets de l'activitat econòmica. No és el mateix en termes d'ocupació invertir en una infraestructura que permeti moure mercaderies amb celeritat, que no fer-ho. I això és així perquè com més capacitat tenen les empreses de ser viables i competitives, més capacitat tenen per generar treball, i especialment de qualitat. La inversió pública pot tenir o no retorn al bé comú, al calaix comú de la sostenibilitat

del seu benestar i les seves pensions; la inversió en economia productiva que genera cotitzacions socials i tributacions fiscals fa molt més consistent el sistema de pensions.

En aquest aspecte és on hem d'accentuar les diferències que hi ha entre les pensions d'una futura República Catalana i Espanya, però també la necessitat de dotar-nos d'un sistema de seguretat social i de pensions propi, sobretot, per garantir-nos les pensions del futur.

Catalunya sempre ha tingut un mercat de treball més eficient que el conjunt de l'Estat espanyol. De fet, quan traïem Catalunya d'Espanya les dades els empitjoren. Espanya té més atur, menys gent treballant, menys gent cotit-

zant a la seguretat social de mitjana. Podem afirmar objectivament que un hipotètic sistema de pensions català, en aquesta part contributiva, seria més sòlid i més viable que el que té Espanya en l'actualitat.

La sostenibilitat del sistema de pensions espanyol està en qüestió. El fons de reserva, la coneguda guardiola de les pensions, haurà estat espoliat a finals d'aquest any –afirmació que agafa prestada del secretari general de CCOO de Catalunya, en Javier Pacheco–. Espoli que ja no només ataca els estalvis, sinó que amenaça de generar un dèficit superior als 15.000 milions d'euros anuals en els propers 10 anys.

Aquest dèficit té raó de ser per la crisi? La resposta és que no

només. Es podia explicar en part en els anys de major pèrdua de llocs de treball i de despesa en prestacions d'atur, però aquest ja no és l'escenari actual, ja que s'han reduït les prestacions i els subsidis. La resposta d'on és la viabilitat del sistema de pensions espanyol és en les nefastes inversions que s'hi fan, que no retornen al bé comú amb feina digna per a tothom. Dit d'una altra manera, no és la crisi la que fa insostenible de cara al futur el sistema de pensions, sinó el seu model; un model que prima fer negoci en comptes de fer empresa.

Les pensions catalanes, amb una dimensió propera als 28.000 milions d'euros, es poden pagar amb les cotitzacions que gene-

Podem afirmar objectivament que un hipotètic sistema de pensions català seria més sòlid i més viable que el que té Espanya en l'actualitat

rem a Catalunya, en contraposició doncs amb el que succeeix al conjunt d'Espanya. El major risc present i futur per a les nostres pensions està en un model d'estat que, també cal recordar-ho, ha perdonat a les entitats financeres més de 60.000 milions d'euros que podrien haver servit per garantir les pensions.

El futur de les nostres pensions depèn de la capacitat i el dret de decidir que tinguem sobre quin model econòmic i de prosperitat volem per al nostre país, Catalunya. Val a dir que en l'aspecte social Catalunya ho té clar, ja que s'han incrementat recentment les pensions més baixes a través de la llei de la renda garantida de ciutadania.

El dret a rebre una pensió és inqüestionable, és i ha de ser un dret natural garantit sempre. Una altra qüestió serà debatre com ho pagarem i, sobretot, construir un model propi per fer-les viables en el futur.

Què preguntaries als experts?

Si tens alguna pregunta per plantejar als experts en economia, els la pots fer arribar a través de www.elpuntavui.cat. A l'edició digital d'El Punt Avui trobaràs un formulari per adreçar-los les preguntes, així com les respostes.

I DEMÀ

Miret, Ros i Pérez

Les pensions en la República Catalana

